

„אגרסור“ בפעולה

(נסיון למציאותיות בתמרונים דרצדיים)

„אגרסור“ — הן אותן יחידות המשמשות „אויב“ בתמרונים צבא ארה"ב. צבא תמרונים זה בא למלא את החסרון הבולט באימונים הטקטיים שלפני מלחמת העולם השנייה — שעה שבפני הגייסות המתאמנים לא ניצב „אויב“ אשר הרכבו, מבנהו ואורח פעולתו זרים להם ומחייבים מלאכה מדוקדקת של לימוד ומחשבה. צבא ה„אגרסור“ („תוקפן“), אשר החל נייצג „אויב“ כזה בתמרונים צבא ארה"ב, מצטיין בתלבושת מיוחדת, קסדות מיוחדות, וסימני דרגות שונים מאלה של צבא ארצות הברית. יתר על כן, השיטות הטקטיות של צבא זה שונות הרבה מאלה הנהוגות בצבא האמריקאי. לויט. קולונל א. פ. סויפט מספר על פעולתו הראשונה של „אגרסור“ במאמרו ב„ירחון חיל הרגלים“ האמריקאי מחודש ספטמבר 1947. ואלו הקטעים על העליה בחוף ויג, הבאים לאחר רשימתו, לקוחים ממאמרו של לויט. קולונל ג. ו. דיקרסון („ירחון חיל הרגלים“ מאי 1949), המתארת תמרון עליה בחוף של דיבריות צבא הצי בשיטת עם „אגד הקרב“ הרגימנטי ה-65 של צבא ארה"ב, אל מול התנגדותו של „אגרסור“ המחזיק באי. היה זה התמרון הגדול הרביעי מאז הונהגה לראשונה הפעלת „אגרסור“ בתמרונים, בשנת 1946. „אגרסור“ שהיה „למוד נסיונות“ יותר, לאחר שהיה זה כבר תמרונה הרביעי, העמיד עתה — נוכח הכוחות העולים עליו — שלל של מכשולים ותחבולות.

הוא יורה כדורים חיים. הוא בא מארץ מסוימת ומדבר בשפה מסוימת. הוא לובש מדים משלו ומשתמש בכלי-נשק משלו. השקפותיו שונות מהשקפותינו, ובעיקר לגבי השאלה: מי משנינו ימשיך לחיות. יש איפוא גורם הממריץ ללמוד את כוחו ואת חולשותיו, פעולותיו ותחומי יכולתו. יכולתך להכריעו תלויה במידה רבה במידת ידיעותיך עליו ועל כושר פעולתו.

בתמרונים יש לראות את ה„רצון להלהם“ — דהיינו את ההמרצה לפעול כהלכה, נגד אויב שיש „למושו ביד“ — כגורם אשר בכוחו לקבוע במידה רבה את מידת ההצלחה. ודבר זה לא הוחשב הרבה בעבר אלא לעתים רחוקות. עד כה ידעו כל משתתפי התמרון שהיריב מורכב מהיילים השווים לו בכל — אין הם אלא יחידה אמריקאית אחת. וכל איש ידע זאת. לא היה כל צורך להשיג סמני זהוי של האויב. שבויים לא ספקו כל ידיעות שאי אפשר היה להשיג ממקורות אחרים או לדעתן מראש. כל צד הורשה לסייר את השטח באופן יסודי לפני התחלת התמרון. לא נעשה כל נסיון להאזין לשיתות האל-חוש של האויב, המפקדים החליטו לרוב על אשר יעשו מבלי להועץ כלל באגף המודיעין שלהם. במידה שהיו זקוקים לידיעות כל שהן על האויב, השיגו משופטי התרגיל. ה„מודיעין“ הכין אמנם מפת-מצב אך איש לא זיכה אותה בהצצה. המפקדים היו עסוקים יתר על המידה בהנעת הרובה או בהפקת מנות המון ליחידות. מכרי „לשבור את ראשם“ בהתענינות

בראשית 1946 נערכו בקליפורניה שבארצות הברית תמרונים תקופת-השלום הגדולים הראשונים מאז תמה המלחמה. יחידות מכל החילות והשירותים השתתפו בתמרונים אשר כללו עליה בחוף מוגן אשר נסתייעה במטוסים שהופעלו מבסיסי קרקע ומ„נושאות מטוסים“. התמרונים שמשו הזדמנות מצוינת לפתח את הלקח שנרכש בפעולות-משולבות במלחמה האחרונה ואף יותר מכך — הזדמנות לנסות ולבחון שיטות חדשות של החדרת מציאותיות שדה הקרב לתמרונים. כל אדם שרכש נסיון במלחמה ידע להעריך את ההכרח במציאותיות זו בשדות התרגול והאימון, אך יתכן ואיש לא הבין זאת יותר מאלה הקשורים בפעולת ה„מודיעין“ הקרבי, מאחר שכאן היתה זו דרושה יותר מכל. משהושוו תמרונים אלה עם אותם שלפני המלחמה, הצהירו כמעט כל המשריפים שפעולת ה„מודיעין“ היתה יעילה יותר מאשר בכל תמרון שראו אי-פעם. אולם רובם סייגו הודעתם באמרם שבמרבית תמרונים אלה לא היתה פעולת ה„מודיעין“ אלא בדרגת חשיבות שניה במעלה. רבים הטוענים שמלחמת העולם השנייה הוכיחה לנו שאנו צריכים יותר כוח, תקפנות ועליונות בנשק, כדי לנצח. אך הרבה מפלות שנחלנו לא נגרמו לנו, אלא בעיקר מהמת כשלונות המודיעין-הקרבי ואלה — בדיון שיוורו לנו הן הטעות בסברה זו, אולם, חשיבות ה„מודיעין“ נשכחת כנראה ביתר קלות אחר המלחמה מאשר כל עיקרון צבאי אחר. וכמה סיבות לכך: במלחמה האויב הוא ממשי. הוא יכול לפגוע בך.

שלנו בהתאם למסיבות התימרון כפי שעובדו ע"י אגף ההדרכה. תיכנו פעולה ממושכת בה פלשו כביכול כוחות ה"אגרסור" למדינת מכסיקו שבדרום ארה"ב. התקדמו צפונה דרך לוס-אנג'לס, אך לבסוף נהדפו והיוזמה ניטלה מידיהם. במשך שלושת החדשים שקדמו לפעולות שיגרנו דו"חי מודיעין קבועים לדיביזיה שצריכה היתה לפעול, כדי להעמידה על מצב הדברים.

הידיעות שסיפקנו לכוח הפועל היו בלתי מושלמות, מתוך ששאפנו כי הכוח ישלים אותן באמצעות מכשירי ה"מודיעין" אשר לרשותו. ארגון כוחות ה"אויב" הפעלתם לא נועדו להכשיל את הדיביזיה התוקפת, אלא כדי לתת לה אימון מציאותי. דאגנו לכך שהכוח יוכל להשלים את הידיעות מסורי אויר לפני הפעולה. ואח"כ, משתפתח התקפת ה"תוקפן", ע"י האזנה לשדורי אל-חוט, שבויי מלחמה, אורחים, מלקוח-מסמכים, דו"חים מן היחידות עצמן ותצפית אוירית.

על אנשים מסוימים מכוח ה"אגרסור" הוטל להכנע ולמסור ידיעות. אלה צריכים היו לדבר רק במקרה שהחקירה תתנהל לפי סדר החקירה הנכון והחוקי, אחרת היה עליהם למסור רק את שמם, דרגתם ומספרם האישי. כמה חיילים לבושי אזרחית, מסרו ידיעות לכוח התוקף. מסמכים הושארו בבנינים נטושים אשר שימשו כביכול מטה. מקצתם הושמדו, אך בכל זאת היו בהם ידיעות חיוניות.

שלחנו שיירות של מכוניות ממרכז הרורבה של ה"אגרסור" אשר עליו נמסר בדו"חים, כך שכוחות האויר והיבשה יכלו לשתף פעולה במנעם מן התגברות להגיע לתעודתם.

תאורטית בבעיות ה"מודיעין", נטולות הענין הממשי. בתמרות האחרונים הוחלט להכניס גם את גורם ה"מודיעין" למסגרת התמרון, כבר בשלב הראשון של הכנתו. תפקידו הראשון היה למצוא את ה"אויב". לאחר חפשים רבים בחרנו בשני גדודים מאומנים היטב, שלא מן היחידות המשתתפות בתמרון. התפקיד השני היה לשוות לכוח זה דמות של "אויב". רצינו באויב עם דגל, שפה וצבא משלו. ידענו שככל שנעשה "אויב" זה דומה יותר לאויב שבמציאות יגבר הגורם שיניע את היחידות ל"שחק" את "משחק המודיעין". עשינו כל מה שיכולנו, במסגרת ההגבלות בתקציב ובאנשים. השם שנתנו לאויב שלנו היה "אגרסור" ("תוקפן"). סימלו היה משולש ירוק אשר עשינו בו בולט כצל-הקסר הנאצי או כשמש-העולה של היפנים. סמל זה ציירנו על כל כלי הרכב של האגרסור ועל מדי החיילים, אשר אף הם היו מחאקי מיוחד, שלא כתלבושת אנשינו. קבלנו דחליל-טנקים, תותחים ומכוניות, אשר אורגנו ביחידות, והשתמשנו בהם כבנשק המסייע שלנו. כדי לביים בתמרון אש ארטילריה וטנקים השתמשנו בהבהקים, אשר נראו ואף רעשו ממש כרעש הכלים שייצגו. כלי ההבהק נתנו למתצייר הארטילריה, ולטנקים של הגייסות המתאמנים, מטרה אליה יכלו לכוון את אישם הנגדית. יחידה טכנית ניידת שידרה את קולות הקרב, קולות של כל-ירכב שונים וטנקים בתנועה. הכוונה היתה לביים לא רק את מראות הקרב כפי שהם במציאות אלא גם את קולותיהם. אפילו מלחמה פסיכילוגית הוכנסה לתימרון ע"י שידורי תעמולה. הכוח התוקף אף פיזר ממטוסים כרוזים מעל לקוי ה"אגרסור".

התחלנו בהקדם לארגן את כוח ה"אויב" החדש

ה"אגרסור" הכין הפתעה: ימים ספורים קודם עלייה בחוף האויבת הקים טולדת-עפר אשר מנעה מטירות-העליה את הגישה לחוף

רמקולים של ה"אגרסור" — לשידור "קולות הקרב"

עמדות הגנה חופיות, ובהן עמדות מועלמות בתבונה של כלים אבטומטיים, שוחות נגד טנקים, מחסומי דרכים, פח"יוקשים וכד' — תוכננו מראש. עמדות לעומק, הנמשכות מן החוף אל פנים האי, כללו את כל המשלטים החשובים, כוננו שדות-חניה לטנקים ואזורי-התכנסות. ארטילריית-שדה וכלים נגד-מטוסים הוצבו באופן שיתנו את הסיוע המכסימאלי לחיל הרגלים המדומה שבאי.

המטה המתכנן של דיביזיית צבא-הצי השניה היה עסוק אותה שעה בתוכניות ההסתערות. קצין המודיעין הכין מחקר של פני השטח ובו ציון הנקודות בהן אפשר לעלות בחוף, מחקרים הידרוגרפיים, נתונים על כבישים ושבילים וידיעות על משלטים חשודים. אך השאלה הגדולה היתה לקבוע את עצמת יחידות דות "אגרסור" ומערך כוחותיה. אילו יחידות יש לו ל"אגרסור" באי? איזה סוג ביצורים הקיים? האם יגן בכוחות גדולים על החוף או יסמוך על תכנית התקפת-נגד חזקה במאמציו להדוף את העליה בחוף? כדי להשיב על שאלות חיוניות אלה תשובה נאותה ביותר, אולץ קצין המודיעין לנצל את כל ענפי המודיעין ומקורות הידיעות אשר היו בידו, כאילו היה זה מבצע ממש, כתנאי מלחמה. הוא שיגר סיורים אוויריים להשגת תצלומים אנכיים ואלכסוניים של האי, כדי שאפשר יהיה לקבוע את מצב החופים, ולודא את הידיעות על פעילותם של כוחות ה"אויב", צוללות צילמו את החופים; הוא קבל ידיעות ממסות גבוהים יותר וכירב, אך התמונה טרם היתה ברורה דיה כדי שתבטיח עליה מוצלחת בחוף, ועל כן עלו בחוף, חמישה ימים לפני הפלישה, פטרולים שהגיעו לאי בסירות-גומי, כדי לודא את מצב מסלול ההמראה

בזמן התמרון סרב מפקדה של הדיביזיה ה"ב" באחת ההזדמנויות, להחליט החלטה מאחר שטרם קיבל ידיעות מספיקות על האויב. משהשיג את הידיעות, החליט את החלטתו, אשר, כפי שנתברר אח"כ, גם היתה נכונה. מאורע בודד זה הוכיח את החשיבות של ידיעות מדויקות. מפקד זה ידע מנסיונו, שאין הוא יכול לזוז, בלי לדעת את אשר יכול הוא לצפות מן האויב. עיקרון זה היה נכון תמיד בקרב. אך רק לעתים רחוקות ביותר הגיע לידי ביטוי בתמרונים שמלפני המלחמה.

התמרון באי ויק

כוחות ה"אגרסור" מתארגנים זמן קצר בלבד לפני תרגיל או תמרון. שאר הזמן אין "אגרסור" אלא צבא "על הניר" בלבד, ורק "מניחים" את קיומם, לצורך תרגול בבעיות פיקוד טקטיות ללא גייסות בתוך חדר, או לתרגול "בעיות קטנות" בשדה. כדי שיהפך גורם משפיע בשדה האומן מקצים יחידות שדה סטנדרטיות לייצג את כוח ה"אויב". גרעין כוח האויב שבתמרון מקבל את דמותו, צורתו והרכבו ע"י הסגל הפיקודי של "אגרסור" — תכורה קטנה של מומחים לפעולת "אגרסור", ואלה טפחו טכניקה של פעולה ההופכת את התמרון למציאותי ככל האפשר, וכבר הפעילוה בהצלחה בארבעה תמרונים נרחבים לאחר המלחמה.

בתרגיל האחרון נשלח קולונל צ. ק. סלון, איש ה"אגרסור", לאי ויק, שבפורטריקו, כששה שבועות לפני שלב ההסתערות על חוף האי, כשהוא נושא עמו פקודות לארגן כוח אויב להגנת האי הקטן. תוך סודיות גמורה החל מטה ה"אגרסור" מארגן כוחותיו (בהתאם ל"ספר סדר-המערכה" של האג"ר סור' — תקנון שדה 103—30) להיותן יחידת "אגרסור" כהלכה. שתי סוללות תותחים אנטי-מטוסיות, אשר צורפו לכוח לאחר אימון של שבועות בחיל רגלים בתנאי קרקע דומים לאלה שבויק, סיגלו לעצמן עד מהרה רוח של יחידה שאינה אמריקאית. היחידה כולה סיגלה לעצמה מבנים, תלבושת, וסמלים מיוחדים. למפקדי יחידות ניתנו סמני היכר מיוחדים ולאגשים ניתנו פנקסי זהות הכתובים בסרמינולוגיה של "אגרסור" והמצריכים תרגום שעה שהם נופלים בידי התוקף. עד מהרה הוכנו ופורסמו פקודות מבצע להגנת האי. היחידות נעו כל אחת לגזרתה המתאימה, כדי להקים ביצורים ולהכין התקפות-נגד, אשר יהיה להן כדי להעמיד במבחן קשה ככל האפשר את הכוח. פעולים בחוף ולא לצמח לשנס את מיטב יכולתם להגבר עליהם.

תותח דחליל של אנשי „אגרסור“

ממקורות אחרים נעשה תוך קישור עם הידיעות שהושגו מן המסמכים והשבויים, שבויים אלה אומנו באורח יסודי ע"י סגל „תוקפן“ שבועות לפני שהחל התמרון. כמה אומנו לייצג את הטיפוס האוהב לדבר; אחרים את הטיפוס הנוקשה והזועף; כמה שיקרו ואחרים רק מסרו שמותיהם, דרגתם ומספרם האישי. השבויים השתמשו בלשון „תוקפן“ והרבו לשנן את אשר הם רשאים להתיר לחוקריהם להוציא מפייהם. ומשניצל המודיעין כראוי את השבויים ומסמכיהם — הושגו ידיעות חשובות. אך אם הידיעות לא זכו להערכה נכונה והכוחות התוקפים פעלו לפי הערכה מוטעית זו — עשויה היתה היחידה לפול בפח תחבולתו של „תוקפן“. בעברם אימונים מציאותיים כאלה התרשמו כל האנשים מערכם של שבויים ומסמכים, עובדה שזכתה במהלך המלחמה להטיל רישומה רק על אנשים מנוסי הקרב.

הטכניקה המיוחדת של סיור-תצלום אווירי, הפירוש והניצול של התצלומים, באה כאן למבחן מציאותי. צילום שטחים, ומשימות של תצלום חוד-מחט של אזורים מיוחדים, נעשו לפי בקשת קציני המודיעין של הכוח התוקף והעולה-בחוץ. מתוך פירוש נכון של התצלומים יכלו הקצינים לקבוע את הביצורים שהוכנו ע"י כוחות „תוקפן“, עמדות הארטילריה והתותחים הנגד-מטוסים, מתפוררות הרגלים ושדות התנהגות של הטנקים וכלי הרכב. מחסנים שונים נבנו באורח מציאותי ככל האפשר. גייסות „תוקפן“ היו בעלי תחושת הסואה וגם נוקקו בשטח זה לתבונת כפיהם, באורח יסודי.

(סוף בעמוד 50)

ואת היקף ביצורי החוף. פטרולים נצטוו לתפוס שבוי אחד אשר יחקר בנגמה לקבוע את זהות יחידות „אגרסור“ אשר בוים.

המטות לענייני כוח אדם, מבצעים ולוגיסטיקה הכינו אף הם תכניות יסודיות ומפורטות כמטה המודיעין. לקח מלחמת העולם השנייה וכן טכניקה של ביצוע חדשה, נוצלו בכל שלבי התכנון והאימון.

גם ה„אגרסור“ מצדו עשה כל אשר לאל ידו לעורר ענין בקרב אנשיו להפוך את התיכנון ואת העליה בחוף העתידה לבוא, מציאותיים ככל האפשר בשביל הגייסות המסתערים.

כוחות „אגרסור“ הפעילו מלחמה פסיכולוגית בהפיצם בקרב הכוחות התוקפים כרוזים המכוונים להטיל בהם דמורליזציה. היתה לכך כונה כפולה: ראשית — להזהיר מפקדים וחילים בפני האפשרות המתמדת שהאויב ינסה לפגום ביעילות הקרב באמצעות תעמולה, ושנית — כדי לעורר ענין באנשים העתידים להשתתף בתרגיל-ההסתערות.

בעוד שעיקר התעמולה ע"י כרוזים הופעל לפני התחלת המבצע הרי בזמן העליה בחוף היתה תעמולת התוקפן יותר ישירה. הוטלו כרוזים ממטוסים על הכוחות התוקפים ואחרים הושארו בעמדות שנטשו או פונו ע"י מוקשי-להבה, המופעלים ע"י משיכת חוט וע"י פחיי יוקשים. מובן שמאחר שלא היה זה ככלות הכל אלא תמרון, לא יכלה המלחמה הפסיכולוגית של „תוקפן“ להשתמש בפחד מפני המות כנושא לתעמולתה, תחת זאת הדגישה את חוסר הנוחיות שנתקלים בו בשדה התמרון. ההבטחה היתה: בירה כיד המלך, מקום שינה נוח — כל זאת באמצעות יחידת רמקולים שהופעלה ב„חזית“.

משהתקדמו אנשי צבא-הצי ואנשי הצבא אל האי פנימה, נתקלו בשדות מוקשים, פחיי-יוקשים, מארבים, אש-צלפים. „תחבולות-ערמה“ רבות ככל האפשר — זו היתה פקודת היום של ה„תוקפן“. התנגדות הכיחות המחזיקים באי גברה והלכה וגדרש סיוע של מהלך מות מן האויר ותותחי הצי. תוך שלב גועש זה של התרגיל המנוהל היטב, „נפל“ בשבי כמה מאנשי „תוקפן“. אלה הוצאו מן האי ועברו דרך צנורות המודיעין השונים, על תעודותיהם שנלקחו מהם. הטיפול והחקירה של שבויים אלה היו מציאותיים. מלאכת מודיעין מודייקת היתה תוצאה של חקירת שבויים שנוהלה כהלכה. הטיפול בידיעות

המעיה

במבצע-לילי המסתייע בהכנת-אש של נשק תר-
מך, רצוי, או כמעט הכרחי, לשלב את אלמנט ההט-
עיה. זאת ניתן להשיג במספר אופנים. אם כמות
התחמושת-מתירה, אזי רצוי לקיים כמה לילות לפני
ההתקפה, הפגזות על המטרה שנקבעה ועל מטרות
אחרות הן בכדי להרגיל את האויב לאש מטרידה.
לכל תעורר בו פתיחת האש בליל ההתקפה חשד,
והן כדי ליצור בו אי-בטחון לגבי תכניותיו. בלילה
בו תבוצע ההתקפה רצוי לבצע הסחה שתמשוך
את תשומת הלב מהמקום המועד לפריצה.
כשפועלות יחידות קטנות, יש לותר על הכנת-
אש ולהקפיד יותר על בחירת החיילים והציוד המת-
אים כדי להשיג הפתעה במלואה.

ההתקפה בגלים

במאמרם של רבי-סרן ד. כרמון וסרן מ. גזית ב„מע-
רכות“ נ"ז נקבע כי „מוטב שהגל השני של הכוח
התוקף לא ימשיך בפריצה באותו מקום בו נגמרה
תנופתו של הגל הראשון“. לדעתי אין להגדיר כך.
צריך להבדיל היטב בין גל שנגמרה תנופתו כת-
צאה מגורמים טכניים בעיקרם (למשל רבוי מכ-
שולים אשר חייבו הפרשת חוליות רבות להבטחתם

וע"י כך ניטל כוח הדחף של הגל) ובין גל שנשבר
כתוצאה מאבידות מרובות או ירידה ברוח. יש שה-
גל הראשון אינו מגיע עד לב היעד, אך הוא לא
נשבר. כוחותיו פשוט אינם מספיקים מבחינה פיזית
ולכן יש להניע על אותו ציר את הגל הבא, כדי
שיהנה מהשגיו של הגל הראשון, וכן הלאה באם
יש צורך בגלים נוספים, שונה הוא המצב כשהגל
נשבר, כלומר חוסל מבלי להשיג השגים נכרים.
אזי יש לבחור מקום נוח יותר ולנסות שם עם
הגל הבא. באם הושגו הישגים, ואין ממשיכים לנצלם,
הרי יהיה בזה משום בזבוז כוח. עלינו לשאוף, על
כן, לנצל את הישגי כל גל וגל, ע"י ביצוע הפריצה
על אותו ציר.¹

חשוב הוא, שנהפוך ככל האפשר בבעיה זו של
קרב-לילה. עלינו לחקור מנסיונותיהם של אחרים,
ולרכז את לקח נסיוננו אנה, ולהוציא מסקנות לשם
גבוש שיטה אחידה ומשוכללת, וקביעת הנחיות
לאמון בקרב לילה.

(1) מן הראוי לציין שגם במאמר הנ"ל, לא היתה הכונה
לכך שהגל השני ימשיך בפריצה לאורך ציר התקדמות
אחר, אלא שבהמשך נסיון הפריצה. על אותו ציר,
יסטה סטיה קלה לצד כדי לחמוק מאש כלי-הנשק שהספיג
האויב לכוון לעבר מקום הפריצה. המ ע ר.

אגרוסור בפעולה

(סוף מעמוד 46)

על הדעת שאפשר לבצען למעשה. „ערפל הקרב“
המסורתי הופג בחלקו, באופן זה, ממש כפי שנעשה
הדבר במציאות, בתנאי קרב.

התוצאות גמלו על כל המאמצים. הם נתנו משהו
אשר היחידות המשתתפות יכלו „לנעוץ בו את
שיניהן“. תמרונים אלה הורו את הדרך לשכלולים
נוספים. הרבה ניתן עוד לעשות להגברת המציאות
בתמרונים. התביעה להחדיר מציאותיות זו באה
מגייסות-הקרה-קדמי, מאחר שכאן היא דרושה ביותר
ומאידך כאן גם קשה ביותר להמשישה. טרם התקרבונו
מספיק להחדרת מציאותיות של קרב המגע. ביום
טוב יותר של הקרב הוא בלי ספק מטרה ראויה
לשמה וגורם מדרבן לכל חייל בתקופת שלום.
במיוחד לכל חייל הקשור בפעולת ה„מודיעין“.

שלב זה של האימון טייע לאימונם של גייסות
„תוקפן“ שהכינו את ה„עמדות“ לצוטי האויר, ושל
מביימי ביצורים — למפרשי תצלומי האויר. בשעה
שנערכו סיורים אויריים כאלה בשמי ה„תוקפן“ גמל
הוא ע"י שיגור אש אנטי מטוסיית מתותח-ידחליל
בני 90 מ"מ אשר פעולתם נראתה, בעזרת כלי
ההבחק והעשן שלידם, דומה לזו המתהווה בפעולת
תותח ממש. מפרשי התצלומים יכלו בכמה מקרים
לגלות עמדות תותחים ע"י העשן והאש, עמדות
אחרות היו מועלמות היטב. שלב זה הוכח במבחן
אמיתי. שופטי התמרון יכלו להעריך מיד את טיב
הד"ח של מפרשי הצילומים מצד הכוחות התוקפים.
הידיעות שהושגו ע"י פירוש הולם של תצלומי אויר
הורגשו בכל היחידות ויחידות-המשנה ועד לאנשים
שבקו ה„חזית“, מאחר שניתנו להם תכניות מתקבלות